



Editorial

Drugi numer „Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii” z roku 2012 otwiera artykuł poglądowy z Kliniki Psychiatrii Dorosłych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (Janusz Rybakowski i Jan Jaracz) dotyczący terapii skojarzonej lekami normotymicznymi w chorobie afektywnej dwubiegunowej. Przewiedziono możliwości takiej terapii w manii, depresji oraz profilaktyce nawrotów choroby afektywnej dwubiegunowej, jak również omówiono dane dotyczące interakcji farmakokinetycznych i farmakodynamicznych leków normotymicznych I generacji (lit, walproinian i karbamazepina) oraz II generacji (klozapina, olanzapina, kwetiapina, aripiprazol, risperidon i lamotrygina).

Publikacje dotyczące prób leczenia depresji za pomocą wlewów ketaminy, jakich kilka pojawiło się w ostatnich latach, stanowiły niewątpliwie istotne wydarzenie z zakresu współczesnej psychofarmakologii. Dotychczasowe doniesienia wskazują na możliwość uzyskania u niektórych pacjentów szybszej poprawy niż to ma miejsce w przypadku stosowania leków przeciwdepresyjnych, a uzyskane wyniki zdają się potwierdzać istotną rolę układu glutaminergicznego w patomechanizmie chorób afektywnych. W pracy eksperymentalnej pochodzącej z Kliniki Psychiatrii Dorosłych UM w Poznaniu Agnieszka Permoda-Osip i wsp. prezentują rezultaty jednorazowego wlewu ketaminy u 25 osób z chorobą afektywną dwubiegunową, u których depresja wystąpiła w trakcie podawania leków normotymicznych, a stosowanie leków przeciwdepresyjnych nie przyniosło istotnej poprawy. Remisja depresji w drugim dniu po infuzji wystąpiła u 4 pacjentów (16%), po tygodniu u 8 pacjentów (32%), a po 2 tygodniach u 12 pacjentów (48%).

Klozapina jest najczęściej stosowanym lekiem w tzw. schizofrenii lekoopornej. Jednak u części pacjentów nawet stosowanie klozapiny nie powoduje zadowalającej poprawy stanu psychicznego (schizofrenia klozapinooporna). U niektórych chorych opisano zachęcające wyniki dodania do klozapiny lamotryginy oraz innych leków neuroleptycznych, takich jak risperidon, amisulpryd czy aripiprazol. W pracy, której autorką jest Bożena Śpila z Katedry Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, przedstawiono korzystne efekty skojarzonej terapii klozapiną i sertindolem u 4 bardzo lekoopornych chorych na schizofrenię. Kombinacja ta była dobrze tolerowana przez pacjentów.

Zespół „króliczego pyszczka” (*rabbit syndrome*) charakteryzuje się drobnymi, szybkimi i rytmicznymi ruchami mięśni ust i żwaczy wzdłuż pionowej osi jamy ustnej i może być spowodowany długotrwałym leczeniem neuroleptycznym. Ewa Ferensztajn i wsp. z Kliniki Psychiatrii Dorosłych UM w Poznaniu omawiają przypadek 61-letniej pacjentki z chorobą afektywną dwubiegunową z zespołem „króliczego pyszczka” leczoną od wielu lat risperidonem, u której zmiana risperidonu na klozapinę spowodowała szybkie i radykalne zmniejszenie nasilenia objawów.

Kolejna praca kazuistyczna dotyczy leczenia zaburzeń zachowania i nastroju u 19-letniego pacjenta z zespołem Jadassohna, hospitalizowanego w Klinice Psychiatrii Dorosłych UM w Poznaniu, autorstwa pracowników tej kliniki (Karol Świeca i wsp.). W przebiegu zespołu Jadassohna, zwanego także zespołem liniowego znamienia łojotokowego, istotną część patologii dotyczy ośrodkowego układu nerwowego i odpowiednie postępowanie psychofarmakologiczne jest bardzo istotne dla poprawy funkcjonowania pacjenta.

Obecny numer zamyka sprawozdanie z I Szkoły Neuropsychofarmakologii Dzieci i Młodzieży organizowanej przez European College of Neuropsychopharmacology, jaka odbyła się w Wenecji w dniach 19–24 lutego 2012. Polskę reprezentowali Joanna Brągoszewska z Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie oraz Artur Wiśniewski z Kliniki Psychiatrii Wieku Rozwojowego Warszawskiego

Uniwersytetu Medycznego, którzy sprawozdanie to przygotowali. Autorzy sprawozdania wysoko oceniają zarówno merytoryczny, jak i organizacyjny poziom tego wydarzenia.

W obecnym numerze znajduje się kolejne zawiadomienie o konferencji „Neuropsychiatria i Neuropsychologia. 2012 update”, która odbędzie się w dniach 22–23 listopada 2012 w Poznaniu. Podobnie jak w poprzednich latach konferencja zapowiada się niezwykle atrakcyjnie dla zainteresowanych psychiatrów, neurologów, psychologów, neurobiologów i neurofarmakologów, co może potwierdzać zamieszczony wykaz wykładowców konferencji oraz tematyka ich wykładów. Od wielu lat konferencja ma swoich zagorzałych zwolenników, których na pewno nie zabraknie w listopadzie w Poznaniu. Konferencję niewątpliwie uświetni wykładowca zagraniczny, jakim będzie prof. Flavio Kapczinski, kierownik programu choroby afektywnej dwubiegunowej na uniwersytecie Porto Alegre w Brazylii, światowej klasy specjalista w zakresie tej choroby, dla którego będzie to pierwsza wizyta w kraju przodków, którzy wyemigrowali do Brazylii na początku XX wieku.

Życzę przyjemnej lektury kolejnego numeru naszego pisma i gorąco zachęcam polskich psychiatrów, neurologów i farmakologów do nadsyłania artykułów eksperymentalnych, poglądowych i kazuistycznych dotyczących terapii farmakologicznej w psychiatrii i neurologii.

Prof. dr hab. med. Janusz Rybakowski